

vr 22 dec 2017
20.00 Concertzaal

**CAPPELLA
MEDITERRANEA &
LEONARDO GARCÍA
ALARCÓN**

Kerstconcert. Carmina Latina

— CONCERT —
— GEBOUW —
— BRUGGE —

Biografieën

Cappella Mediterranea (CH) werd in 2005 door Leonardo García Alarcón opgericht in Genève en groeide sindsdien uit tot een van de meest in het oog springende barokensembles. Bij alle projecten speelt onder meer een nieuwe aanpak van 'zuidelijke' barokmuziek op basis van Italiaans-retorisch onderzoek een belangrijke rol – een mooi voorbeeld was Monteverdi's *Orfeo* tijdens het afgelopen MAfestival – net als inspiratie uit nog levende volksmuziek op het historische repertoire. Het ensemble legt een grote nadruk op ongekend repertoire, waaronder *Il diluvio universale* en *Nabucco* van de Siciliaanse componist Michelangelo Falvetti. De komende jaren is de groep meer en meer te horen in de orkestbak van operahuizen als Opéra de Paris, het Teatro de la Zarzuela in Madrid en De Nationale Opera, Amsterdam. Cd's van het ensemble verschenen bij Ambronay Editions, Naïve en Ricercar. Het ensemble ontvangt steun van het Franse Ministère de la Culture et de la Communication, DRAC Auvergne Rhône-Alpes, de regio Auvergne-Rhône-Alpes, en de stad Genève.

Clematis (BE) werd in 2001 opgericht door Stéphanie de Failly en treedt met z'n flexibele bezetting op in allerlei repertoires. De samenwerking met Leonardo García Alarcón dateert onder meer van de reconstructie van Zamponi's opera *Ulisse all'isola di Circe*, verschenen op het label Ricercar. Eigen producties draaiden rond enerzijds vroeg-17e-eeuwse Duitse religieuze en instrumentale muziek, anderzijds de Italiaanse 17e eeuw. In 2016 verscheen een cd gewijd aan Giovanni Legrenzi, dit jaar gevolgd door een opname met muziek uit Monteverdi's tijd in Mantua, met tenor Zachary Wilder als solist.

Choeur de Chambre de Namur (BE) verdedigt sinds 1987 naast de grote koorwerken van Bach, Mozart, Händel en Fauré nadrukkelijk ook minder gekende muziek, zoals die van Du Mont, Fiocco, Gossec en Grétry. Het koor is te horen op tal van cd's, bijvoorbeeld onder leiding van Guy Van Waas, Marc Minkowski, Christophe Rousset en Jordi Savall, die werden onderscheiden met allerlei internationale prijzen. Het koor staat sinds 2010 onder leiding van Leonardo García Alarcón en wordt gesteund door de Fédération Wallonie-Bruxelles, de Nationale Loterij, stad en provincie Namen en de Port Autonome de Namur.

Leonardo García Alarcón (AR) groeide op in een muzikantenfamilie in La Plata, Argentinië. Hij vertrok naar Europa om in Genève klavecimbel te studeren bij Christiane Jaccottet. Hij richtte in 2005 zijn ensemble Cappella Mediterranea op, waarmee hij opvallende producties creëerde als *Il diluvio universale* dat onlangs tijdens een tournee in Zuid-Amerika te zien was. Naast zijn werk met Cappella Mediterranea is hij chef-dirigent van het Choeur de Chambre de Namur en het periodeorkest Millennium Orchestra. Leonardo García Alarcón houdt als organist een nauwe band met Genève en wordt als klavierspeler en dirigent wereldwijd uitgenodigd voor gastdirecties.

Uitvoerders & programma

Cappella Mediterranea:
Lucia Martin Carton: sopraan
Leandro Marziotte: contratenor
Valerio Contaldo: tenor
Matteo Bellotto: bas
Leonardo García Alarcón:
klavecimbel & leiding

Clematis:
Stéphanie de Failly: viool
Rodrigo Calveyra: fluit & cornetto
Nicolas Rosenfeld: fagot
Ariel Rychter: orgel & blokfluit
Hannelore Devaere: harp
Ronald Martin Alonso: viola da gamba
Monica Pustilnik: teorbe & gitaar
Laurent Sauron: percussie

Choeur de Chambre de Namur:
Rocio de Frutos, Amélie Renglet,
Alice Borciani: sopraan
Mariana Nunes, Josquin Gest, Elena Pozhidaeva, Dina Husseini: alt
Nicolas Bauchau, Peter de Laurentiis,
Frederico Projecto: tenor
Philippe Favette, Jean-Marie Marchal,
Emmanuel Junk: bas

Anoniem
Hanacpachap

Tomás Luis de Victoria (ca.1548-1611)
Salve Regina

Gaspar Fernandez (ca.1570-ca. 1629)
A Belén me llego, tío

Tomás de Torrejón y Velasco (1644-1728)
Desvelado dueño mio

Francisco Correa de Araujo (1584-1654)
Magnificat

Juan de Araujo (ca.1648-1712)
Vaya de gira

Francisco Correa de Araujo (1584-1654)
Canto llano de la inmaculada concepcion

Matheo Romero (1575-1647)
Romero florido

Mateo Flecha (1481-1553)
La bomba

Juan de Araujo
Salve Regina

Tomás de Torrejón y Velasco
A éste Sol peregrino

Diego José de Salazar (ca.1660-1709)
Salga el torillo

Met Nederlandse boventiteling

Nagesprek met Stefan Grondelaers

Uw applaus krijgt kleur dankzij de bloemen van Bloemblad.

VOCAAL

Carmina Latina

Toen de Spaanse conquistadores Hernán Cortés en Francisco Pizarro in de eerste helft van de 16e eeuw grote delen van Zuid- en Midden-Amerika veroverden in opdracht van het Spaanse koningshuis, was hun opdracht vrij ondubbelzinnig: waar Portugezen en Italianen een karrevracht aan rijkdom uit de overzeese gebieden hadden aangesleept wilden ook de Spanjaarden hun deel van de koek. Naast het massale roven van de lokale rijkdommen zetten deze landen ook ondubbelzinnig in op kolonisatie.

Op alle vlakken werd de Europese cultuur naar het nieuw ontdekte continent gebracht en in het zog van talloze 'economische' missies waagden veel Spaanse en Portugese geestelijken en musici eveneens de overtocht. Deze missionarissen beschouwden muziek als een krachtig hulpmiddel bij hun bekeringsdrift en ze waren ook bij de eersten die deze muziek (hoewel aanvankelijk eigenlijk gewoon gregoriaanse gezangen) in druk brachten. Voor de vele naarstige zoekers zijn er uit die kolonisatie-periode en de anderhalve eeuw nadien schatten te ontdekken in talloze bibliotheken van kloosters en kathedralen uit Zuid- en Midden-Amerika.

Een van de figuren die vanavond vrij uitgebreid aan bod komt, is de Spanjaard Juan de Araujo (1646-1712). Hij werd door zijn vader, een ambtenaar in dienst van het koningshuis, meegenomen naar Lima, dat vooral in de tweede helft van de 17e eeuw een belangrijk muzikaal centrum was in Zuid-Amerika. Een Peruviaanse codex uit die periode is trouwens een van de zeldzame overgeleverde documenten waarin meerstemmige muziek is

weergegeven in vrij typisch Spaanse stijl. Araujo studeerde er aan de San Marcos-universiteit maar kreeg ook ongetwijfeld onderricht van Tomás de Torrejón y Velasco, componist en koormeester aan de kathedraal van Lima (van wie we vanavond ook een kort werkje horen). Door zijn ietwat dubieuze deelname aan studentenrellen werd hij de stad uitgejaagd en verkaste hij naar Panama waar hij als ervaren musicus onmiddellijk de post van koormeester verkreeg. In 1672 keerde hij terug als priester naar Lima, zijn studentengrilletjes vergeten en vergeven, en bleef hij koormeester in de kathedraal tot 1676. Later verhuisde hij naar Cuzco waar in het lokale seminarie enkele van zijn manuscripten teruggevonden werden.

Vanaf 1680 tot zijn dood in 1712 bekleedde hij dezelfde functie in de kathedraal van La Plata in Bolivia waar ook het grootste deel van zijn composities ontstond en bewaard wordt. Hij geldt momenteel ondanks zijn Spaanse afkomst als een van de grootste Zuid-Amerikaanse componisten van zijn tijd en was er ook de leraar van verscheidene Criollo (of Creoolse) componisten. Van hem horen we onder meer een majestueus *Salve Regina*.

- **Kerkelijke muziek uit de 16e en 17e eeuw**
- **Zuid-Amerikaanse composities, beïnvloed door Spaanse en Portugese geestelijken en musici**

In 1515 werd de Capilla Flaminca door keizer Karel V opgericht. De statuten van het stichtingsjaar leggen de organisatie van de hofkapel vast, ingericht tot eer en glorie van God en ter opluistering van de kerkelijke dienst. Daarvoor was een vijftigtal personen in dienst van wie meer dan de helft beroepsmuzikanten, onder wie acht tot tien koralen (*enfants de la chapelle*; koorknappen), een vijftiental zangers (*chantres*, ongeveer gelijkmatig verdeeld over bassen, tenoren en altten), een organist, een orgelstemmer en een orgelblazer. De kapel luisterde de dagelijkse liturgische vieringen aan het keizerlijke en Spaanse koninklijke hof op, zowel met eenstemmig gregoriaanse als met meerstemmige gezangen.

De kapel werd geleid door uitmuntende kapelmeesters en toen na de troonsafstand van Karel V Filips II de scepter overnam, verhuisde ook het ganse ensemble naar Spanje. En het is pas in 1633 dat Matheo Romero (ofwel Mathieu Rosmarin geboren in Luik) afscheid nam als laatste kapelmeester uit de Nederlanden en opgevolgd werd door Carlos Patino die tijdens zijn mandaat de definitieve fusie met de Spaanse hofkapel zou moeten ondergaan. Van Matheo Romero horen we vanavond het ietwat wulpse *Romero florido*.

Onze muzikale rondreis brengt ons niet alleen in overzeese gebieden maar blijft ook hangen in Europa: dat is met name het geval bij Tomás Luis de Victoria, zonder enige twijfel de belangrijkste componist uit het 16e-eeuwse Spanje en een van de belangrijke figuren uit de contrareformatie. Hij wordt ook weleens de 'Spaanse Palestrina' genoemd, misschien

'Spaanse en Portugese missionarissen beschouwden muziek als een krachtig hulpmiddel bij hun bekeringsdrift.'

wel omdat hij bij hem les volgde. Na zijn initiële opleiding in Avila kon hij dankzij een beurs van Filips II naar Rome. Hij volgde er Palestrina op als kapelmeester van het Pontificaal Romeins Seminarie maar werd op zijn uitdrukkelijk verlangen terug naar Madrid getransfereerd om privé-kapelaan te worden voor de zus van Filips II, keizerin Maria.

Zijn muziek reflecteert zijn persoonlijkheid en meer nog de passie voor de Spaanse mystiek en religie. Niet zo zeer op geëlaboreerd contrapunt mikkend, kent zijn beste werk vooral ritmische variatie en soms intense en verrassende contrasten. Zijn melodische en harmonische lijnvoering is inventiever en vrijer dan die van bijvoorbeeld Palestrina en het dramatisch woordgebruik in zijn oeuvre is exemplarisch en maakt hem tot een van de belangrijkste herontdekkingen uit de 20e eeuw.

Piet Van Bockstal
met dank aan deSingel, Antwerpen

EUROPA OPNIEUW VERDEELD

In 1618 werd de Spaanse componist en monnik Juan Cererols geboren in het klooster van Montserrat. De Zuid-Amerikaanse componist, koorleider en priester Juan de Araujo, werkzaam in onder meer Lima, Panama en La Plata (Bolivië), werd omstreeks 1648 in Extremadura in Spanje geboren.

1618 markeert het begin van een van de bloedigste godsdienstoorlogen uit de geschiedenis, de Dertigjarige Oorlog. In de betrokken gebieden kwam tot een derde van de bevolking om het leven door gevechten, executies en epidemieën. Deze godsdienstoorlog tussen rooms-katholieken en aanhangers van de Reformatie bracht niet alleen het Heilig Roomse Rijk aan het wankelen, maar groeide uit tot een internationaal conflict waarbij vooral Zweden en Frankrijk zich meer en meer met interne Duitse aangelegenheden gingen bemoeien om hun macht en invloed te vergroten.

In 1648 werd door de Vrede van Westfalen zowel aan de Dertigjarige als aan de Tachtigjarige Oorlog (begonnen in 1568 in de Nederlanden) een einde gemaakt. Europa werd als het ware opnieuw verdeeld. Op 24 oktober 1648 werd in Osnabrück de vrede tussen de (Habsburgse) keizer van het Heilig Roomse Rijk en Zweden bezegeld en op dezelfde dag in Münster deze tussen de keizer en Frankrijk. Het Heilig Roomse Rijk viel uiteen in vele zelfstandige staatjes waarop de keizer nog nauwelijks invloed had.

De godsdienstproblemen vonden een oplossing in de toepassing van het 'ius reformandi' dat in feite een herinvoering was van het principe 'cuius regio, eius religio' (wiens gebied, diens godsdienst) dat al sedert 1555 (godsdienstvrede van Augsburg) werd toegepast. Dit principe stelde dat de vorsten voortaan zelf mochten bepalen welke godsdienst – protestantse of rooms-katholieke – de officiële werd en welke godsdiensten daarnaast eventueel werden getolereerd (deze laatste bepaling is een toevoeging in 1648).

Door de Vrede van Münster werd de Republiek der Verenigde Nederlanden bestaande uit de gewesten Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Overijssel, Friesland en Groningen, tot stand gekomen in 1579 (Unie van Utrecht) tijdens de opstand tegen Spanje, erkend als zelfstandige staat. De Zuidelijke Nederlanden, die zich op 6 januari 1579 (Unie van Atrecht) bereid hadden verklaard het Spaanse gezag te erkennen, bleven tot 1713 onder Spaans bewind. Door de Vrede van Westfalen werd niet enkel Spanje gedwongen de Republiek der Nederlanden te erkennen, maar ook werden de Habsburgers gedwongen hun eisen ten aanzien van Zwitserland op te geven. Op 24 oktober 1648 werd ook Zwitserland als vrije en soevereine staat erkend.

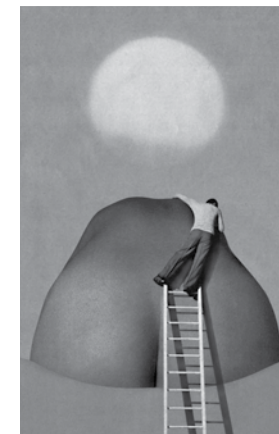
Johan Huys

ZO 03 DEC 2017 – ZO 07 JAN 2018

BRUGGE FOTO 17

Fotografietentoonstellingen in de Brugse binnenstad

In de donkerste weken van het jaar loopt in Brugge de vijfde editie van dit stadsfestival rond fotografie, met boeiende tentoonstellingen op tien prachtige locaties in het centrum van Brugge, allen op wandelafstand van elkaar. Ook in het Concertgebouw zijn er twee expo's. *Surrealistic Check* van Sammy Slabbinck omvat een nieuwe reeks dynamische collages en prints. De tweede expo *Ad Noctum* verwijst naar December Dance. Rode draad is duisternis en obscuriteit, meteen ook een grote inspiratiebron van Christian Rizzo, de curator van December Dance. *Ad Noctum* bevat werk van Aurore Dal Mas, Karin Borghouts, Zoë Parton en Annelies De Mey.

© Sammy Slabbinck

GESCHENK— BON

We naderen het einde van alweer een schoon cultureel jaar, en dat betekent: pakjestijd! Bent u nog op zoek naar inspiratie voor een oneindig voer aan kerst- en nieuwjaarsgeschenken, dan hebben wij alvast een tip: de Concertgebouw-geschenkbond.

Bestel uw geschenkbond voor een bedrag naar keuze bij In&Uit Brugge of op 070 22 12 12.

22 DEC 2017

In de kijker

WOENSDAG – ZONDAG

24 – 28 JAN 2018

© Rune Gumerlussen

Bach Academie Brugge 2018

Bach bewerkt

In deze achtste Bach Academie Brugge is niets wat het lijkt. Luister hoe Bach zichzelf en anderen bewerkt, en hoe avontuurlijke musici zich later door het erfgoed van de Thomascantor hebben laten inspireren. Een verdraaid verrassende Bach-vijfdaagse!

Bekijk het volledige programma op www.concertgebouw.be/bachacademie

Laat weten wat u van het concert vond op

 ConcertgebouwBrugge
 @concertgebouwbr

info & tickets +32 70 22 12 12 — In&Uit: 't Zand 34, Brugge

concertgebouw.be

ZATERDAG

10 MAI 2018

20.00 Concertzaal

Vox Luminis & L'Achéron

Stabat Mater

Met vier meditatie op sterven en afscheid raken Vox Luminis en de instrumentalisten van L'Achéron aan de kern van het *Passieverhaal*. Ook Kerlls requiem heeft een intieme toets: na een schitterende carrière in onder meer Brussel, München en Wenen, vroeg hij speciaal om dit werk bij zijn eigen uitvaart.

In samenwerking met Klarafestival